

การประเมินโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส An Evaluation of Upright School Project of Wat Wetawanthammawas School

ARTICLE INFO

Article history:

Received 6 June 2019

Revised 12 July 2019

Accepted 18 July 2019

Available Online 22 May 2020

สุภาพร อุดไชย^{1*}, วารุณี ลัภนโชคดี²

และ ขนิษฐา ชัยรัตนาวรรณ³

Supaporn Audchai^{1*}, Warunee Lapanachokdee²

and Khanidta Chairattanawan³

ABSTRACT

The purpose of this research was to evaluate the upright school project of Wat Wetawanthammawas school, Bangkok Primary Educational Service Area Office using CIPPI Model. The informants were 25 teachers and educational personnel, 1 principal, 1 supervisor, 11 persons in charge of the project, 3 anticorruption committee of the basic education commission, 224 students in grade 4–6 and 224 parents of students in grade 4–6. The research instruments were 1) The questionnaire, 2) The interview form, 3) The interview form, 4) The focus group form, and 5) The school project data record form. Statistical quantitative data analyzed were frequency and percentage and qualitative data analyzed with content.

The research revealed that 1) Context: The objectives of the upright school project were clear and appropriate, 2) Input: The personnel, budget and materials were appropriate and enough, and the management approach was appropriate for doing the project, 3) Process: The processes of the upright school project; the operation, the activity arrangement, the public relations and the supervision were appropriately done, 4) Product: Three objectives of the upright school project were succeeded, 5) Impact: The study showed that after the school did this project, it made the school famous and got many awards. The results of evaluation; context, input, process, product and impact were assessment criteria passed.

KEYWORDS: EVALUATION / UPRIGHT SCHOOL PROJECT

¹ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย

M.Ed. (Educational Research and Evaluation), Faculty of Education, Kasetsart University, Thailand.

² อาจารย์ ดร. ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย

Lecturer, Dr., Faculty of Education, Kasetsart University, Thailand.

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีปทุม ประเทศไทย

Assistant Professor, Institution of General Education, Sripatum University, Thailand.

* Corresponding author; *E-mail address:* katoytoon@gmail.com

doi: xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

บทคัดย่อ

การประเมินในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบ (CIPPI Model) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ คณะครูและบุคลากร 25 คน ผู้บริหาร 1 คน ศึกษานิเทศก์ 1 คน ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการ 11 คน คณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตสำหรับชุมชน 3 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 224 คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 224 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ 3) แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน 5) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และ 6) แบบบันทึกข้อมูลโครงการ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการประเมิน ดังนี้ 1) ด้านบริบท พบว่า วัตถุประสงค์มีความชัดเจนและเหมาะสม 2) ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์มีความเหมาะสมและเพียงพอ 3) ด้านกระบวนการ พบว่า โรงเรียนมีกระบวนการในการดำเนินการการจัดกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ การกำกับติดตามและประเมินผลอย่างเหมาะสม 4) ด้านผลผลิต พบว่าบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในโครงการโรงเรียนสุจริต ทั้ง 3 ข้อ 5) ด้านผลกระทบ พบว่า หลังจากที่โรงเรียนดำเนินงานทำให้โรงเรียนมีชื่อเสียง และได้รับรางวัลหลายอย่าง โดยผลการประเมินทั้ง 5 ด้าน ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกตัวบ่งชี้

คำสำคัญ: การประเมิน / โครงการโรงเรียนสุจริต

บทนำ

การคอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทยก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจและสังคมในวงกว้าง แม้ว่าภาครัฐจะมีนโยบายการปราบปรามและรณรงค์เพื่อป้องกันการคอร์รัปชันอย่างต่อเนื่อง แต่ภาพลักษณ์การคอร์รัปชันโดยรวมของประเทศยังไม่ดีขึ้น จากการสำรวจขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ที่ได้จัดทำดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index) ซึ่งเป็นหนึ่งในดัชนีชี้วัดอัตราการคอร์รัปชันที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดในโลก โดยวัดจากภาพลักษณ์ที่กลุ่มคนต่าง ๆ มองแต่ละประเทศ ซึ่งประเทศใดที่มีการให้สินบนน้อย มีการจัดสรรงบประมาณที่หลากหลาย และมีความขัดแย้งของผลประโยชน์ต่ำจะได้คะแนนสูง พบว่า ในหลาย ๆ ปีที่ผ่านมาประเทศไทยได้คะแนนภาพลักษณ์คอร์รัปชันไม่ถึงร้อยละ 50 และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโลก ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของประเทศ (สำนักพัฒนานวัตกรรมจัดการศึกษา, 2555) จากปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้เสนอยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) โดยกำหนดวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance & Clean Thailand)” (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2561)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะที่รับผิดชอบงานจัดการศึกษาของเยาวชนส่วนใหญ่ในประเทศให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต ได้ตระหนักในความสำคัญของการเตรียมการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสถานศึกษา จึงอนุมัติให้สำนักพัฒนานวัตกรรมจัดการศึกษาดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” ภายใต้ชื่อ “โรงเรียนสุจริต” ซึ่งโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาสได้รับคัดเลือกจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ให้เป็นโรงเรียนต้นแบบในโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “โรงเรียนสุจริต” ในปีการศึกษา 2556 ซึ่งโรงเรียนดำเนินโครงการโรงเรียนสุจริตภายใต้

วัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความสุจริต 5 ประการให้กับนักเรียน ได้แก่ ทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ 2) เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาให้นักเรียนให้เกิดคุณลักษณะความสุจริต 5 ประการ และ 3) เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างเครือข่ายโรงเรียนและชุมชนในการสร้างสังคมแห่งความสุจริตอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรม

จากการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริตตั้งแต่ปีการศึกษา 2556 เป็นต้นมา โรงเรียนมีการปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมทุกปีการศึกษา ทำให้ได้แนวทางในการจัดกิจกรรมในโครงการโรงเรียนสุจริตที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและเหมาะสมกับนักเรียน เมื่อการดำเนินโครงการโรงเรียนสุจริตสิ้นสุดลงในแต่ละปีการศึกษา ผู้บริหารได้มอบหมายให้ผู้รับผิดชอบประเมินโครงการ เพื่อให้ได้สารสนเทศมาใช้ในการพิจารณาตัดสินใจปรับปรุงและพัฒนาโครงการโรงเรียนสุจริตที่จะดำเนินการในปีการศึกษาต่อไป ในปีการศึกษาที่ผ่านมา ผู้รับผิดชอบโครงการได้ดำเนินการประเมินโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการครูประจำชั้นและนักเรียนโดยใช้แบบสอบถาม แล้วนำมาสรุปรายงานเสนอต่อผู้บริหาร ซึ่งสารสนเทศที่ได้ยังไม่ครอบคลุมรายละเอียดของโครงการทั้งหมด ดังนั้นเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นข้อเท็จจริง ถูกต้อง และชัดเจนสำหรับใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาตัดสินใจว่าโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาสได้ ดำเนินโครงการโรงเรียนสุจริตประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่ มีปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาอย่างไร กิจกรรมใดบ้างที่ส่งผลให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ อีกทั้งเมื่อดำเนินการไประยะหนึ่งแล้วจุดมุ่งหมายหรือทิศทางของโครงการที่กำหนดไว้เดิมนั้นยังมีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ จึงต้องมีการประเมินโครงการในครั้งนี้ เพื่อให้การประเมินโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส บรรลุเป้าหมายและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงโครงการ จึงจำเป็นต้องกำหนดรูปแบบการประเมิน ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริตและฝ่ายวิชาการของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส พบว่า รูปแบบการประเมินเชิงระบบ CIPPI (context-input-process-product-impact) ซึ่งเป็นผลจากการศึกษาของ วิโรจน์ สารรัตนะ (2556) เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสม เนื่องจากเป็นรูปแบบการประเมินที่เหมาะสมสำหรับการประเมินโครงการที่ดำเนินการไปแล้วระยะหนึ่ง เป็นการประเมินที่มีการวางแผนการประเมินและวิธีดำเนินการอย่างชัดเจน รัดกุม และเป็นระบบ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และมีการสรุปผลตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ล่วงหน้า และสามารถนำไปใช้ประเมินบริบท (context) ปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) ผลผลิต (product) และผลกระทบ (impact) ในครั้งเดียวกันหรือช่วงเวลาเดียวกัน เพื่อให้ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบโครงการได้ข้อมูลสารสนเทศที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินโครงการในปีการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินบริบท โครงการโรงเรียนสุจริต ของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า โครงการโรงเรียนสุจริต ของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส
3. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินโครงการโรงเรียนสุจริต ของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส
4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการโรงเรียนสุจริต ของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส
5. เพื่อประเมินผลกระทบของโครงการโรงเรียนสุจริต ของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการประเมิน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลสำหรับการประเมินโครงการโดยการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา บทความ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ เพื่อให้ได้หลักการและแนวคิดในการประเมินโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส
2. การพัฒนาเครื่องมือ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. การเขียนรายงานสรุปผลการประเมิน และอภิปรายผลการประเมิน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การประเมินโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาสครั้งนี้ ประกอบด้วย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 7 กลุ่มได้แก่ 1) ครูและบุคลากรของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส จำนวน 25 คน 2) ผู้บริหารโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส จำนวน 1 คน 3) ศึกษานิเทศก์ประจำโรงเรียน จำนวน 1 คน 4) ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการโรงเรียนสุจริต จำนวน 11 คน 5) คณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตสำหรับชุมชน (ป.ป.ช.สพฐ.ชุมชน) จำนวน 3 คน 6) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 224 คน และ 7) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 224 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส ตามแนวทางการประเมินเชิงระบบ (CIPPI) มี 8 แบบ ประกอบด้วยแบบสอบถามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร แบบสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยผู้ปกครอง แบบประเมินพฤติกรรมตนเองของนักเรียน แบบบันทึกการสนทนากลุ่มครู แบบบันทึกการสนทนากลุ่มป.ป.ช.สพฐ.ชุมชน และแบบบันทึกข้อมูลโครงการโรงเรียนสุจริต

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ เพื่อให้ได้หลักการและแนวคิดในการประเมินโครงการโรงเรียนสุจริต ของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส
2. กำหนดกรอบแนวคิดการประเมินโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการประเมิน คำถามการประเมิน ตัวบ่งชี้ แหล่งข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมิน
3. สร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยกำหนด ดังนี้
  - 3.1 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการโรงเรียนสุจริตทั้ง 8 แบบจากเอกสาร ตำรา ทฤษฎี และงานวิจัย
  - 3.2 สร้างข้อคำถามตามกรอบแนวคิดการประเมินโครงการ ดังนี้

(1) แบบสอบถามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย ข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ เพื่อถามข้อมูลส่วนตัวของครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 6 ข้อ และข้อคำถามที่เป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เพื่อถามความคิดเห็นด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ ของโครงการโรงเรียนสุจริต จำนวน 37 ข้อ รวมทั้งข้อคำถามปลายเปิด เพื่อถามความคิดเห็นด้านผลผลิตและผลกระทบ จำนวน 8 ข้อ (2) แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส จำนวน 12 ข้อ เพื่อถามความคิดเห็นด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ (3) แบบสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ประจำโรงเรียน จำนวน 11 ข้อ เพื่อถาม

ความคิดเห็นด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต (4) แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยผู้ปกครอง จำนวน 25 ข้อ (5) แบบประเมินพฤติกรรมตนเองของนักเรียน จำนวน 30 ข้อ ซึ่งแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนทั้ง 2 ฉบับ ประกอบด้วย การประเมินพฤติกรรมตามคุณลักษณะความสุจริต 5 ประการ โดยในแต่ละคุณลักษณะประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ที่สามารถสังเกตได้ ตามตัวชี้วัดที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ในโครงการโรงเรียนสุจริต เพื่อให้ผู้ประเมินได้พิจารณาการแสดงผลพฤติกรรมของนักเรียน ตามเกณฑ์การประเมินที่แบ่ง 4 ระดับคือ ดีเยี่ยม ดี ผ่าน และไม่ผ่าน (6) แบบบันทึกการสนทนากลุ่มครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการโรงเรียนสุจริต (7) แบบบันทึกการสนทนากลุ่มป.ป.ช.สพฐ.ชุมชน และ (8) แบบบันทึกข้อมูล เพื่อรวบรวมข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส

3.3 จัดพิมพ์เป็นเครื่องมือฉบับร่างแล้วเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา

3.4 ปรับแก้ไขเครื่องมือฉบับร่างตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ประจำโครงการโรงเรียนสุจริตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารุงเทพมหานคร 3 ท่าน อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผล 1 ท่าน และนักวิชาการศึกษาผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริตของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามกับกรอบการประเมิน และความเหมาะสมของภาษา

3.5 นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับกรอบการประเมินและนิยามเชิงปฏิบัติการ (IOC) จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ซึ่งพบว่าข้อคำถามที่สร้างขึ้นมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8-1.0 แสดงว่าข้อคำถามทุกข้อมีความตรงเชิงเนื้อหา

3.6 จัดพิมพ์เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินทั้ง 8 แบบ เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือจากสาขาวิชาการวิจัยและประเมินทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส เพื่อขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง นักเรียน และป.ป.ช.สพฐ. ชุมชน

2. นำหนังสือขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียน

3. ผู้อำนวยการโรงเรียนแจ้งในที่ประชุมครูว่าโรงเรียนจะมีการประเมินโครงการโรงเรียนสุจริตเพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูล

4. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ประจำโรงเรียน เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2562

5. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่มกับครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการ เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2562

6. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่มกับป.ป.ช.สพฐ. ชุมชน เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2562

7. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามครูและบุคลากรของโรงเรียน วันที่ 4-8 มีนาคม 2562

8. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประเมินพฤติกรรมนักเรียนจากผู้ปกครองและนักเรียน วันที่ 4-8 มีนาคม 2562

9. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ วันที่ 11-15 มีนาคม 2562

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ ข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ส่วนข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา เรียบเรียงเนื้อหาจัดเป็นหมวดหมู่ แล้วนำเสนอในลักษณะความเรียง
2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา เรียบเรียงเนื้อหาจัดเป็นหมวดหมู่ แล้วนำเสนอในลักษณะความเรียง
3. ข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน โดยผู้ปกครองและแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง ของนักเรียน วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย
4. ข้อมูลจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่มกับครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมและ ป.ป.ช.สพฐ. ชุมชน วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา เรียบเรียงเนื้อหาจัดเป็นหมวดหมู่ แล้วนำเสนอในลักษณะความเรียง
5. ข้อมูลจากแบบบันทึกข้อมูลโครงการที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา เรียบเรียงเนื้อหาจัดเป็นหมวดหมู่ แล้วนำเสนอในลักษณะความเรียง

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามกรอบแนวคิดการประเมินโครงการโรงเรียนสุจริต โดยแบ่งเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินบริบทของโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส

1. ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการโรงเรียนสุจริต

จากการสอบถามความคิดเห็นของครูและบุคลากรของโรงเรียน พบว่า ครูและบุคลากรของโรงเรียนร้อยละ 80 ขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจนเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไป และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร การสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ประจำโรงเรียน การสนทนากลุ่มกับครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการ และการสนทนากลุ่มกับป.ป.ช.สพฐ.ชุมชน พบว่า ผลจากการประเมินทุกวิธีมีความสอดคล้องกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวัตถุประสงค์ของโครงการโรงเรียนสุจริตที่กำหนดไว้ทั้ง 3 ข้อ มีความเหมาะสม สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ.2560-2564) อีกทั้งยังมีความชัดเจน เหมาะสมกับวิสัยทัศน์ บริบทของโรงเรียน บริบทของชุมชนสภาพการณ์ในปัจจุบัน และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. ความสอดคล้องของโครงการโรงเรียนสุจริตกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ.2560-2564) วิสัยทัศน์และบริบทของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส บริบทของชุมชน รวมถึงสภาพการณ์ในปัจจุบัน

จากการสอบถามความคิดเห็นของครูและบุคลากรของโรงเรียน พบว่า ครูและบุคลากรของโรงเรียนร้อยละ 80 ขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าโครงการโรงเรียนสุจริตกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ.2560-2564) วิสัยทัศน์และบริบทของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส บริบทของชุมชนรวมถึงสภาพการณ์ในปัจจุบันอยู่ในระดับมากขึ้นไป และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ประจำโรงเรียน การสนทนากลุ่มกับครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการ การสนทนากลุ่มกับป.ป.ช.สพฐ.ชุมชน

และการศึกษาเอกสารโครงการโรงเรียนสุจริต โรงเรียนวัดเวตวันธรรมาวาส พบว่า ผลจากการประเมินทุกวิธี มีความสอดคล้องกัน ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมาวาสมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ.2560-2564) วิสัยทัศน์และบริบทของโรงเรียน บริบทของชุมชน ความต้องการของผู้ปกครองและสภาพการณ์ในปัจจุบัน ผ่านเกณฑ์การประเมิน

ผลการประเมินบริบทของโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมาวาส พบว่า วัตถุประสงค์มีความชัดเจนและเหมาะสม อีกทั้งโครงการโรงเรียนสุจริตมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ.2560-2564) วิสัยทัศน์และบริบทของโรงเรียน ความต้องการของชุมชนและผู้ปกครอง และสภาพการณ์ในปัจจุบัน ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกตัวบ่งชี้

ตอนที่ 2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าโครงการโรงเรียนสุจริต ของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมาวาส

จากการสอบถามความคิดเห็นของครูและบุคลากรของโรงเรียน พบว่า ครูและบุคลากรของโรงเรียนร้อยละ 80 ขึ้นไป มีความคิดเห็นว่างบประมาณ วัสดุอุปกรณ์มีความเหมาะสม และความเพียงพอ อีกทั้งแนวทางการบริหารจัดการที่กำหนดไว้ในโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมาวาส มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไป จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร การสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ประจำโรงเรียน การสนทนากลุ่มกับครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการ การสนทนากลุ่มกับป.ป.ช.สพฐ.ชุมชน และการศึกษาเอกสารโครงการโรงเรียนสุจริต โรงเรียนวัดเวตวันธรรมาวาส พบว่า ผลจากการประเมินทุกวิธีมีความสอดคล้องกัน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าปัจจัยนำเข้าโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมาวาสมีความพอเพียงและเหมาะสม ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกตัวบ่งชี้

ตอนที่ 3 ผลการประเมินกระบวนการของโครงการโรงเรียนสุจริต โรงเรียนวัดเวตวันธรรมาวาส

จากการสอบถามความคิดเห็นของครูและบุคลากรของโรงเรียน พบว่า ครูและบุคลากรของโรงเรียนร้อยละ 80 ขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการดำเนินการ การจัดกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ และการกำกับติดตามและประเมินผลกระบวนการของโครงการโรงเรียนสุจริตอย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไป และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร การสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ประจำโรงเรียน การสนทนากลุ่มกับครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการ การสนทนากลุ่มกับป.ป.ช.สพฐ.ชุมชน และการศึกษาเอกสารโครงการโรงเรียนสุจริต โรงเรียนวัดเวตวันธรรมาวาส พบว่า ผลจากการประเมินทุกวิธีมีความสอดคล้องกัน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าโรงเรียนวัดเวตวันธรรมาวาสมีกระบวนการดำเนินงานโครงการอย่างเหมาะสม ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกตัวบ่งชี้

ตอนที่ 4 ผลการประเมินผลผลิตของโครงการโรงเรียนสุจริต โรงเรียนวัดเวตวันธรรมาวาส

การบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์โครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมาวาส มีดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อ 1 นักเรียนมีคุณลักษณะความสุจริต 5 ประการ คือ ทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

จากการประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยผู้ปกครองและนักเรียน แสดงผลในตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 ความถี่และร้อยละของคุณลักษณะความสุขจิต 5 ประการของนักเรียน โดยผู้ปกครองประเมิน (ด้านผลผลิต) N=224

คุณลักษณะความสุขจิต	เกณฑ์การประเมิน	
	ดีเยี่ยม	ดี
ทักษะกระบวนการคิด	100 (44.64)	124 (55.36)
มีวินัย	103 (45.98)	121 (54.02)
ซื่อสัตย์สุจริต	108 (48.21)	116 (51.79)
อยู่อย่างพอเพียง	108 (48.21)	116 (51.79)
มีจิตสาธารณะ	111 (49.55)	113 (50.45)

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ประเมินคุณลักษณะความสุขจิตของนักเรียนในคุณลักษณะทักษะกระบวนการคิด อยู่ในระดับดี ร้อยละ 55.36 และระดับดีเยี่ยม ร้อยละ 44.64 คุณลักษณะมีวินัย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 54.02 และระดับดีเยี่ยม ร้อยละ 45.98 คุณลักษณะซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับดี ร้อยละ 51.79 และระดับดีเยี่ยม ร้อยละ 48.21 คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง อยู่ในระดับดี ร้อยละ 51.79 และระดับดีเยี่ยม ร้อยละ 48.21 คุณลักษณะมีจิตสาธารณะ อยู่ในระดับดี ร้อยละ 50.45 และระดับดีเยี่ยม ร้อยละ 49.55

ตารางที่ 2 ความถี่และร้อยละของคุณลักษณะความสุขจิต 5 ประการของนักเรียน โดยการประเมินตนเอง (ด้านผลผลิต) N=224

คุณลักษณะความสุขจิต	เกณฑ์การประเมิน		
	ดีเยี่ยม	ดี	ผ่าน
ทักษะกระบวนการคิด	84 (37.50)	124 (55.36)	15 (6.70)
มีวินัย	103 (45.98)	121 (54.02)	5 (2.23)
ซื่อสัตย์สุจริต	108 (48.21)	116 (51.79)	5 (2.23)
อยู่อย่างพอเพียง	108 (48.21)	116 (51.79)	7 (3.12)
มีจิตสาธารณะ	111 (49.55)	113 (50.45)	6 (2.68)

จากตารางที่ 2 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ประเมินคุณลักษณะความสุขจิตของตนเองในคุณลักษณะทักษะกระบวนการคิด อยู่ในระดับดี ร้อยละ 55.80 ระดับดีเยี่ยม ร้อยละ 37.50 และระดับผ่าน ร้อยละ 6.70 ตามลำดับ คุณลักษณะมีวินัย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 55.80 ระดับดีเยี่ยม ร้อยละ 41.97 และระดับผ่าน ร้อยละ 2.23 ตามลำดับ คุณลักษณะซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับดี ร้อยละ 57.59 ระดับดีเยี่ยม

ร้อยละ 40.18 และระดับผ่าน ร้อยละ 2.23 ตามลำดับ คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง อยู่ในระดับดี ร้อยละ 60.27 ระดับดีเยี่ยม ร้อยละ 36.61 และระดับผ่าน ร้อยละ 3.12 ตามลำดับ คุณลักษณะมีจิตสาธารณะ อยู่ในระดับดี ร้อยละ 58.93 ระดับดีเยี่ยม ร้อยละ 38.39 และระดับผ่าน ร้อยละ 2.68

จากการศึกษาเอกสารการประเมินพฤติกรรมที่ครูประจำชั้นประเมินนักเรียน พบว่า ครูประจำชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-6 ทุกคน (ร้อยละ 100) ประเมินคุณลักษณะความสุจริต 5 ประการของนักเรียนอยู่ในระดับดีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 80 ในทุกคุณลักษณะความสุจริต อีกทั้งการสอบถามครูและบุคลากรของโรงเรียน การสัมภาษณ์ผู้บริหาร การสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ประจำโรงเรียน การสนทนากลุ่มกับครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการ การสนทนากลุ่มกับป.ช.สพฐ.ชุมชน พบว่า ผลจากการประเมินทุกวิธีมีความสอดคล้องกัน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่านักเรียนมีคุณลักษณะความสุจริต 5 ประการ คือ ทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะผ่านเกณฑ์การประเมิน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและมีส่วนร่วมดำเนินงานของผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียน

2.1 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียน

จากการสอบถามครูและบุคลากรของโรงเรียน การสัมภาษณ์ผู้บริหาร การสนทนากลุ่มกับครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการ การศึกษาเอกสารโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส พบว่า ผลจากการประเมินทุกวิธีมีความสอดคล้องกัน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนให้เกิดคุณลักษณะความสุจริต 5 ประการ ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2.2 การมีส่วนร่วมดำเนินงานของผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียน

จากการสอบถามครูและบุคลากรของโรงเรียน การสัมภาษณ์ผู้บริหาร การสนทนากลุ่มกับครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการ การศึกษาเอกสารโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส พบว่า ผลจากการประเมินทุกวิธีมีความสอดคล้องกัน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อพัฒนานักเรียนให้เกิดคุณลักษณะความสุจริต 5 ประการ ผ่านเกณฑ์การประเมิน

วัตถุประสงค์ข้อ 3 ความร่วมมือในการสร้างสังคมแห่งความสุจริตอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรมของเครือข่ายโรงเรียนและชุมชน

จากการสอบถามครูและบุคลากรของโรงเรียน การสัมภาษณ์ผู้บริหาร การสนทนากลุ่มกับครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการ และการศึกษาเอกสารโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส พบว่า ผลจากการประเมินทุกวิธีมีความสอดคล้องกันที่แสดงถึงชุมชนให้ความร่วมมือในการสร้างสังคมแห่งความสุจริตอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรม ผ่านเกณฑ์การประเมิน

จากผลการประเมินผลผลิตของโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส พบว่า บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในโครงการโรงเรียนสุจริต ทั้ง 3 ข้อ โดยผ่านเกณฑ์การประเมินทุกตัวบ่งชี้

ตอนที่ 5 ผลการประเมินผลกระทบของโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส

1. ชื่อเสียงและรางวัลที่โรงเรียนได้รับหลังจากการดำเนินโครงการโรงเรียนสุจริต

จากการสอบถามครูและบุคลากรของโรงเรียน การสัมภาษณ์ผู้บริหาร การสนทนากลุ่มกับครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการ การศึกษาเอกสารโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส และเอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา พบว่า ผลจากการประเมินทุกวิธีมีความสอดคล้องกัน ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า โรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาสมีชื่อเสียงและได้รับรางวัลหลังจากการดำเนินโครงการโรงเรียนสุจริต

ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยโรงเรียนได้รับรางวัลหลายรายการ เช่น 1) รางวัลขวัญใจมหาชน กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอผลงาน บริษัทสร้างการดี โครงการโรงเรียนสุจริต ระดับภูมิภาค จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2560 2) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 โครงการบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมดีเด่น (Green School) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2560 และ 3) รางวัลโรงเรียนคาร์บอนต่ำลดการใช้พลังงานไฟฟ้าระดับประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2558–2560

2. การเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพและลักษณะทางสังคมของโรงเรียนหรือชุมชน

จากการสอบถามครูและบุคลากรของโรงเรียน การสัมภาษณ์ผู้บริหาร การสนทนากลุ่มกับครู ผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการ การสนทนากลุ่มกับป.ป.ช.สพฐ.ชุมชน และการศึกษาเอกสารโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส พบว่า ผลจากการประเมินทุกวิธีมีความสอดคล้องกัน โดยหลังจากที่โรงเรียนดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนสุจริตอย่างต่อเนื่องทำให้โรงเรียนและชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ดังนี้ 1) โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมสะอาด บรรยากาศน่าเรียน 2) ปริมาณขยะในโรงเรียนลดลง มีการบริหารจัดการขยะที่เป็นระบบ ทำให้ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 โครงการบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมดีเด่น (Green School) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2560 3) เป็นสังคมที่น่าอยู่ รู้สิทธิพลอดภัย ไม่มีการลักขโมย 4) ผู้ปกครองและคนในชุมชนมีความเชื่อมั่นในโรงเรียนมากขึ้น ดังปรากฏในผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558–2560 (Integrity and Transparency) ที่อยู่ในระดับสูงมาก ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าโรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพและลักษณะทางสังคมที่ดีขึ้น ผ่านเกณฑ์การประเมิน

ผลการประเมินกระทบของโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส พบว่าโรงเรียนมีชื่อเสียงและได้รับรางวัลหลังจากการเข้าร่วมโครงการโรงเรียนสุจริตและมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพและลักษณะทางสังคมของโรงเรียนหรือชุมชนในทางที่ดีขึ้น ผ่านเกณฑ์การประเมินทั้งสองตัวบ่งชี้

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องสำหรับการดำเนินโครงการต่อไป

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาสได้ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาโครงการ ดังนี้

ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ประจำโรงเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการจะทำให้โครงการนี้บรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการนั้น ต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ต้องได้รับความร่วมมือจากครู ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและองค์กรสนับสนุนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และโรงเรียนควรดำเนินโครงการต่อไป ตามแนวปฏิบัติที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่โรงเรียนประสบผลสำเร็จ โดยคำนึงถึงกรอบแนวทางการดำเนินกิจกรรมที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด โดยกำหนดเป็นโครงการ/กิจกรรมประจำปีงบประมาณสู่แผนปฏิบัติการของโรงเรียน นอกจากนี้ ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการและป.ป.ช.สพฐ.ชุมชน มีความเห็นสอดคล้องกันว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในโครงการเป็นกิจกรรมที่ดี ควรดำเนินการต่อในทุกปีการศึกษา แต่ควรเพิ่มกิจกรรมที่นำสู่ชุมชนมากยิ่งขึ้น และกิจกรรมทุกกิจกรรมสามารถปฏิบัติให้สำเร็จได้ โดยควรปรับวิธีการให้เหมาะสมมากขึ้น เช่น กิจกรรมสมุดบันทึกความดีที่อาจจะต้องเพิ่มภาระครูประจำชั้นช่วยในการกวดขันให้นักเรียนเขียนบันทึกและหากเป็นไปได้ให้ครูตรวจทุกวัน

สรุปและอภิปรายผล

1. ด้านบริบท

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ทั้ง 3 ข้อ มีความชัดเจน เหมาะสมและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560–2564) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560–2564) เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน บริบทของชุมชน และสภาพการณ์ในปัจจุบัน อีกทั้งมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ที่ผลการประเมินปรากฏเช่นนี้ สาเหตุอาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนสุจริตของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนการเขียนวัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งวัตถุประสงค์ของโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่มีความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาที่ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) อีกทั้งยังสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560–2564) ที่ว่า “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม” (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

นอกจากนั้นผลการวิจัย พบว่า โครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาสมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ 3 (พ.ศ.2560–2564) ยุทธศาสตร์ที่ 1 ที่ระบุว่า สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต โดยกำหนดยุทธศาสตร์ ที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญในกระบวนการการปรับสภาพสังคมให้ไม่ทนต่อการทุจริต โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการกล่อมเกลางานสังคมในทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัย เพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตและปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต มีความเป็นพลเมืองที่ดี มีจิตสาธารณะ จิตอาสา และเสียสละเพื่อส่วนรวม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2560) ที่ผลการประเมินปรากฏเช่นนี้ สาเหตุอาจเนื่องมาจากโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาสมีการระดมความคิดร่วมกันเขียนโครงการขึ้นมาโดยคำนึงถึงนโยบายต่าง ๆ ของภาครัฐ วิสัยทัศน์และบริบทของโรงเรียนรวมทั้งบริบทของชุมชน และสภาพการณ์ในปัจจุบัน ทำให้ได้โครงการที่มีความเหมาะสม

2. ด้านปัจจัยนำเข้า

การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส พบว่า บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแนวทางการบริหารจัดการโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาสมีความเหมาะสมและเพียงพอ ที่ปรากฏผลเช่นนี้ ส่วนหนึ่งอาจมาจากการที่โรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาสได้รับการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมในโครงการจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายที่กำหนดในแต่ละปีงบประมาณ นอกจากนี้โรงเรียนยังมีการบูรณาการงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนกิจกรรมในโครงการโรงเรียนสุจริต จึงทำให้มีงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมส่วนในด้านบุคลากรนั้น ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบโครงการ และครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการได้รับการอบรมให้ความรู้และสร้างความเข้าใจจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนการดำเนินกิจกรรม ทำให้สามารถดำเนินกิจกรรมในโครงการได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Ouda (2019) ที่ว่ามีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการและได้รับการฝึกอบรมในระดับที่สูงขึ้น ทำให้สามารถดำเนินโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการมีการนำผลการประเมิน

จากปีการศึกษาที่ผ่านมาเป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานโครงการให้มีประสิทธิภาพ บังคับไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำเดิม เพื่อให้สามารถดำเนินการได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในโครงการ ดังนั้นจึงทำให้ผลการประเมินปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมทุกรายการประเมิน

3. ด้านกระบวนการ

การดำเนินโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาสในครั้งนี้ ผ่านเกณฑ์ในทุกรายการประเมิน ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากปัจจัยนำเข้าของโครงการโรงเรียนสุจริต โรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาสมีความเหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม จึงส่งผลให้สามารถดำเนินโครงการได้อย่างเหมาะสม ดังที่ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2553) กล่าวว่า การประเมินปัจจัยนำเข้าเป็นการตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากร ทั้งปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนระบบการบริหารจัดการเพื่อวิเคราะห์และกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้นเมื่อมีความพร้อมของทรัพยากร ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมแล้ว จึงเป็นผลให้กระบวนการดำเนินงานมีความเหมาะสม ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ได้ สอดคล้องกับการวิจัยของ Ouda (2019) ที่ว่าโครงการดำเนินการอย่างประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการวางแผนและการดำเนินโครงการ อีกทั้งในปีการศึกษา 2560 โรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาสมีการดำเนินกิจกรรมตามปฏิทินการดำเนินงานที่กำหนดไว้ครบทุกกิจกรรม ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาสมีการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินกิจกรรม ซึ่งพิจารณาจากบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ อีกทั้งบุคลากรทุกคนในโรงเรียนเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในการทำงาน ส่วนในด้านการประชาสัมพันธ์นั้น โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ระหว่างการจัดโครงการ/กิจกรรมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบอย่างทั่วถึง โดยมีวิธีการที่หลากหลายสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง ที่ผลการประเมินปรากฏเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก การที่โรงเรียนได้รับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ทุกปีงบประมาณ ซึ่งในการประเมินนี้ กำหนดตัวชี้วัดที่ให้โรงเรียนมีช่องทางในการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานที่หลากหลายและเหมาะสม ทำให้โรงเรียนยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในทุก ๆ กิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการ นอกจากนั้นครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมมีการสรุปรายงานผลการดำเนินกิจกรรมในโครงการรายไตรมาสตามที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง ที่ผลการประเมินปรากฏเช่นนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ให้กับครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมก่อนการดำเนินโครงการ ทำให้ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสม และโรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานโครงการตามกำหนดโดย ทำให้สามารถดำเนินการกิจกรรมในโครงการเป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติการที่กำหนดไว้ ซึ่งการกำกับ ติดตามการดำเนินงานนั้นมีส่วนสำคัญที่ทำให้สามารถดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามแผนที่กำหนด ดังที่ สุวิมล ติรภานันท์ (2548) กล่าวว่า การติดตามกำกับงานจัดเป็นการประเมินการดำเนินโครงการในลักษณะหนึ่ง แต่แตกต่างจากการประเมินประเภทอื่นตรงที่เป็นการประเมินเพื่อผลักดันให้มีการดำเนินงานไปตามแผน คือจะมีทั้งการติดตามผลการดำเนินงาน กำกับงานให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ เพื่อให้ผลที่ได้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด นอกจากนี้โรงเรียนมีการนำผลประเมินการดำเนินงานโครงการมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ เพื่อให้โครงการโรงเรียนสุจริตบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในโครงการ ดังที่ พิเชิต ฤทธิจรรณู (2555) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินขณะดำเนินงาน เพื่อประเมินความก้าวหน้าของโครงการ และศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจเพื่อปรับปรุงการดำเนินโครงการให้มีประสิทธิภาพ

4. ด้านผลผลิต

4.1 ผลที่เกิดขึ้นจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1: ทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะของนักเรียน

ผลการประเมินคุณลักษณะความสุจริต 5 ประการ พบว่านักเรียนมีคุณลักษณะความสุจริต 5 ประการสูงขึ้นหลังจากการดำเนินโครงการโรงเรียนสุจริต ที่ผลปรากฏเช่นนี้ อาจมาจากการที่โรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาสมีการจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ.2560-2564) อีกทั้งเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน บริบทของชุมชนสภาพการณ์ในปัจจุบัน และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ โดยผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการ และป.ช.สพฐ.ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการ อีกทั้งปัจจัยนำเข้าของโครงการมีความเพียงพอและเหมาะสมสำหรับการดำเนินโครงการ นอกจากนี้กระบวนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริต มีความเหมาะสม โดยมีการจัดกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้ปฏิทินปฏิบัติการ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีการประชาสัมพันธ์ระหว่างดำเนินโครงการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบอย่างทั่วถึง มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานโครงการตามกำหนด อีกทั้งมีการนำผลการประเมินการดำเนินงานมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ

4.2 ผลที่เกิดขึ้นจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2: การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและมีส่วนร่วมดำเนินงานของผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียน

1) ผลการประเมินการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียนทุกคนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ตามคุณลักษณะความสุจริต 5 ประการ ที่ผลการประเมินปรากฏเช่นนี้ ส่วนหนึ่งมาจากการที่ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ปฏิบัติตนตามแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู ข้อที่ 3 ที่ระบุว่าครูต้องประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ โดยผู้บริหาร ครูและบุคลากรทุกคนถือปฏิบัติอยู่แล้ว อีกทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมการปฏิบัติธรรม ทำสมาธิเจริญสติก่อนการประชุม และเข้าวัดทำบุญในวันพระและวันสำคัญทางศาสนาตามโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ทำให้ประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกที่ควร เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนได้ นอกจากนี้โรงเรียนมีกิจกรรมที่เสริมสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูและบุคลากรที่เป็นแบบอย่างที่ดีในคุณลักษณะความสุจริต โดยมอบเกียรติบัตรรางวัล “ครูดีศรีเวตวันฯ” ให้กับครูที่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในคุณลักษณะความสุจริตทั้ง 5 ประการ

2) ผลการประเมินการมีส่วนร่วมดำเนินงานของผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อพัฒนานักเรียนให้เกิดคุณลักษณะความสุจริต 5 ประการ ที่ผลการประเมินปรากฏเช่นนี้ เป็นผลมาจากการที่โรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส มีการแต่งตั้งและมอบหมายงานให้กับครูและบุคลากรที่รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการโรงเรียนสุจริตได้เหมาะสม โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถของครูและบุคลากร มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานชัดเจน โดยครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการนี้ อีกทั้งผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลเป็นระยะ ๆ ทำให้ครูและบุคลากรทุกคนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้โรงเรียนมีการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานโครงการเพื่อปรึกษาหารือในการขับเคลื่อนโครงการ รับฟังความคิดเห็นของครูและบุคลากรทุกคน และหามติที่ประชุม เพื่อกำหนดแนวทางและวิธีดำเนินการ วิธีแก้ปัญหา (หากเกิดปัญหา) ที่เหมาะสม ซึ่งการประชุมดังกล่าว ทำให้คณะกรรมการมีความเข้าใจที่ตรงกัน ก่อให้เกิดความร่วมมือกันในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โรงเรียนวัดอมรวดี

(อมรวิทยาการ) (2559) ที่พบว่า การวางแผนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริตโดยให้บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีส่วนร่วมทำให้โครงการบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

4.3 ผลที่เกิดขึ้นจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3: ความร่วมมือในการสร้างสังคมแห่งความสุจริตอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรมของเครือข่ายโรงเรียนและชุมชน

1) ผลการประเมินความร่วมมือของเครือข่ายโรงเรียนทั้ง 12 โรงเรียน พบว่า เครือข่ายโรงเรียนสุจริตทั้ง 12 โรงเรียนให้ความร่วมมือในการสร้างสังคมแห่งความสุจริตอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรม ที่ผลการประเมินปรากฏเช่นนี้ อาจมาจากการที่โรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส ซึ่งเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนสุจริตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีการสร้างความร่วมมือระหว่างเครือข่ายโรงเรียนสุจริตทั้ง 12 โรงเรียน โดยดำเนินงานร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนสุจริตลงสู่โรงเรียนเครือข่ายทั้ง 2 รุ่น รวม 12 โรงเรียน มีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนสุจริตแก่ผู้รับผิดชอบโครงการของโรงเรียนเครือข่าย ทำให้โรงเรียนเครือข่ายเกิดความรู้ความเข้าใจ และทำความรู้จักกันระหว่างโรงเรียนต้นแบบกับโรงเรียนเครือข่ายและโรงเรียนเครือข่ายกับโรงเรียนเครือข่ายด้วยกัน มีการสร้างกลุ่มไลน์เพื่อใช้ในการติดต่อประสานงานกัน อีกทั้งมีการจัดอบรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนสุจริตในหัวข้ออื่น ๆ อีกหลายครั้ง เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนสุจริตผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ตามนโยบายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมค่ายเยาวชน คนดีของแผ่นดิน” กิจกรรมการอบรมคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตสำหรับชุมชน (ป.ป.ช.สพฐ.ชุมชน) และกิจกรรมการอบรมคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตสำหรับนักเรียน (ป.ป.ช.สพฐ.น้อย) ให้โรงเรียนเครือข่าย โดยมีคณะครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนเครือข่ายร่วมเป็นวิทยากร

2) ผลการประเมินความร่วมมือของชุมชน พบว่า ชุมชนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการโรงเรียนสุจริตทุกกิจกรรม ที่ผลการประเมินปรากฏเช่นนี้ เป็นผลมาจากการที่โรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาสมีสัมพันธ์อันดีกับคนในชุมชนมาแต่เดิม เมื่อมีกิจกรรมเกี่ยวข้องกับชุมชนหรือวัด โรงเรียนจะไปร่วมกิจกรรมเกือบทุกครั้งและเมื่อโรงเรียนมีกิจกรรมต่าง ๆ ก็จะเชิญผู้ปกครองและคนในชุมชนเข้ามาร่วมกิจกรรมทุกครั้ง

5. ด้านผลกระทบ

5.1 ชื่อเสียงและรางวัลที่โรงเรียนได้รับจากการเข้าร่วมโครงการโรงเรียนสุจริต พบว่า หลังจากที่โรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาสดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนสุจริตอย่างต่อเนื่องทำให้โรงเรียนชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักมากขึ้นในฐานะโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนสุจริตและโรงเรียนได้รับรางวัลต่าง ๆ หลายรางวัลที่ผลการประเมินปรากฏเช่นนี้ อาจมีผลมาจากการที่โรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาสมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการและจัดทำโครงการอย่างชัดเจน เหมาะสม นอกจากนี้นักวิชาการ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแนวทางการบริหารจัดการโครงการโรงเรียนสุจริตมีความเพียงพอและเหมาะสมต่อการดำเนินกิจกรรมโรงเรียนมีการดำเนินโครงการโรงเรียนสุจริตอย่างเหมาะสมและสามารถดำเนินกิจกรรมในโครงการอย่างครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ อีกทั้งผู้บริหาร ครูและบุคลากรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตลอดจนได้รับความร่วมมือจากนักเรียน ผู้ปกครอง และเครือข่ายโรงเรียนและชุมชนเป็นอย่างดี จึงส่งผลให้โรงเรียนได้รับรางวัลดังกล่าว

5.2 การเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพและลักษณะทางสังคมของโรงเรียนหรือชุมชน พบว่า หลังจากที่โรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาสดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนสุจริตอย่างต่อเนื่องทำให้โรงเรียน

และชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ที่ผลการประเมินปรากฏเช่นนี้ อาจมีผลมาจากการที่นักเรียนมีคุณลักษณะความสุจริต 5 ประการ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความสุจริต 5 ประการให้แก่ นักเรียน และเครือข่ายโรงเรียนและชุมชนให้ความร่วมมือ จึงทำให้เกิดเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพและลักษณะทางสังคมของโรงเรียนและชุมชนที่ดีขึ้นหลังจากการดำเนินโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านบริบท โรงเรียนควรนำวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินโครงการตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละปีงบประมาณมาพิจารณาเพื่อปรับให้สอดคล้องกับโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส

2. ด้านปัจจัยนำเข้า โรงเรียนควรเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาสให้กับครูที่เพิ่งเข้ามาปฏิบัติงานในโรงเรียนใหม่ เพื่อให้สามารถดำเนินงานในโครงการโรงเรียนสุจริตได้ อีกทั้งควรวางแผนการดำเนินการเพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนโครงการให้มากขึ้น

3. ด้านกระบวนการ

3.1 โรงเรียนควรดำเนินโครงการตามแนวปฏิบัติที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่โรงเรียนประสบผลสำเร็จโดยบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปีในทุกปีการศึกษา

3.2 โรงเรียนควรนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาโครงการโรงเรียนสุจริตให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น โดยผู้บริหารโรงเรียนนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการโครงการและครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงานในปีการศึกษาต่อไป

3.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ควรนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส ในฐานะโรงเรียนต้นแบบโดยวางแผนการดำเนินโครงการในปีการศึกษาต่อไปร่วมกับโรงเรียน เนื่องจากในปีการศึกษา 2561 ทุกโรงเรียนในสังกัดต้องเข้าร่วมโครงการโรงเรียนสุจริต

4. ด้านผลลัพธ์ โรงเรียนควรพัฒนาคุณลักษณะความสุจริตของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการและสอดแทรกในการจัดการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน อีกทั้งประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง เพื่อร่วมกันพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะความสุจริตที่ดียิ่งขึ้น

5. ด้านผลกระทบ โรงเรียนควรดำเนินการโครงการโรงเรียนสุจริตอย่างต่อเนื่อง โดยประสานความร่วมมือกับชุมชนให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดสังคมแห่งความสุจริตอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปใช้เป็นแนวทางในการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการตั้งแต่การร่วมวิเคราะห์บริบทของโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส

2. ในการประเมินโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาสครั้งต่อไป ควรใช้รูปแบบการประเมิน CIPPIEST ซึ่งเพิ่มมิติการประเมิน 4 ด้าน จากการขยายการประเมินผลผลิต ตามรูปแบบการประเมิน CIPP เดิม โดยมีการประเมินเป็นระยะ ๆ และประเมินสรุปรวม ใช้เทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างหลากหลาย

สอดคล้องกับประเด็นย่อย ๆ ที่ต้องการประเมินในแต่ละมิติ รวมทั้งใช้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
สำหรับนำมาวิเคราะห์สรุปตีความผลการประเมิน และแหล่งที่มาของข้อมูลต้องครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ทั้งหมด ทั้งที่เป็นทีมผู้ปฏิบัติงานในโครงการ ผู้รับผลประโยชน์จากโครงการ ผู้บริหารหรือผู้เป็นเจ้าของ
โครงการ รวมทั้งข้อมูลจากเอกสารบันทึกต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2555). *เทคนิคการประเมินโครงการ*. กรุงเทพมหานคร: เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- โรงเรียนวัดอมรวดี (อมรวิทยาคาร). (2559). *การประเมินโครงการโรงเรียนสุจริตของวัดอมรวดี (อมรวิทยาคาร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม สำนักพัฒนา
นวัตกรรมการจัดการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). *การวิจัยทางการบริหารศึกษา: แนวคิดและกรณีศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพมหานคร: อักษราพิพัฒน์.
- สมหวัง พิธิยานวณิชย์. (2553). *วิธีวิทยาการประเมิน : ศาสตร์แห่งคุณค่า* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2560). *ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560–2564)*. นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการ
การป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2561). *หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา.
(Anti-Corruption Education)*. นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวง
ศึกษาธิการฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560–2564)* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิก
จำกัด.
- สำนักพัฒนา นวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2555). *แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
โครงการเสริมสร้างคุณธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา ป้องกันการทุจริต ปูจิตใจสำนึก
ให้นักเรียน (ภายใต้ชื่อโรงเรียนสุจริต) สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1–3*. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- Ouda, B. J. (2019). An evaluation of stakeholder capacity in the implementation of millennium
village primary school meal project. *Evaluation and Program Planning*, 72, 179–187.